

SIMAI MIHÁLY: TÖRTÉNELMI FORDULÓPONT?

Ismertető

DOI 10.35402/kek.2024.4.9

Bevezetés

Simai Mihály (szül.: Budapest, 1930.04.04.) emeritus kutató professzor, egyetemi tanár, vezető tanácsadó (Magyar Tudományos Akadémia é.n.). 1952-ben, a Magyar Közgazdaságtudományi Egyetem elvégzése után került az egyetem Nemzetközi Gazdasági és Politikai Ismeretek Tanszékére (mai nevén Budapesti Corvinus Egyetem, Világ gazdasági Tan-szék) tanársegédként. Ezzel párhuzamosan végzett többször is szakértői munkát például az ENSZ-ben vagy a Magyar Tudományos Akadémia Világ gazdasági Kutatóintézetében (mai nevén HUN-REN Köz gazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont, Világ gazdasági Intézet). Ennek ellenére mindmáig megmaradt alma matere „mellékfoglalkozású professzorának”, idővel kinevezett egyetemi tanárának (Simai in Urbánné Mező 2019). „Én ma már nemcsak ennek az intézetnek [tanszéknek], hanem az egyetemnek is a legrégebb munkatársa vagyok. Senki más nincs az egyetemen azok közül, akik 1952-ben csatlakoztak az akkori Magyar Közgazdaságtudományi Egyetemhez.” – nyilatkozta ezzel kapcsolatban 2019-ben (15. o.).

Ismertető

Simai tanár úr szakterülete tehát a világgazdaság mind az egyetemen, mind az akadémián. Ezzel összhangban és az Egyesült Államok 60. elnök- és alelnök választása kapcsán jelentette meg az utóbbi idén (2024.) szeptemberben a tanár úr legfrissebb, *Történelmi fordulópont? Az Egyesült Államok helyzete és útválasztása a globális rendszerben alapításának negyedévezredes évfordulója előtt* című, bruttó 104 oldalas műhelytanulmányát. A mű bár a világgazdaságot jellemző szakszavakat tartalmaz és abban jártasságot feltételez, Simai tanár úr közérthetően, magyarázó stílusban ír, és pontos lábjegyzetelésével lehetővé teszi a témában az utánajárást és az ismeretek kiegészítését-bővítését.

A helyzetelemzést az Egyesült Államok belső viszonyait jellemző, 21. századi történelmi jelentőségű változások hívták életre (Simai 2024, 1. o.). E változások ugyanis hatással vannak az ország társadalmi

arculatára, erejének hagyományos (azaz emberi, anyagi, katonai) tényezőire és azok érvényesítési képességére. S miként mindez nemcsak az ország jövőjét és annak nemzetközi szerepét, hanem végső soron a „nemzetközi rendszert” is befolyásolja, Simai tanár úr tanulmányában azt latolgatja, hogy vajon az Egyesült Államok alapításának 248. évében, az ide (al)elnök választáskor történelmi fordulóponthoz érkezett-e a globális hatalmi versenyben: (1) Milyen külpolitikai stratégiát fog követni, kiváltképp az ukrajnai háború, az Oroszországgal és Kínával való konfliktusos viszonya tekintetében? (2) „Mennyire változtathatja meg az új kormány azt az intellektuális és ideológiai architektúrát, amely politikáit, cselekedeteit és reakcióit irányítja a nemzetközi színtéren?” (ibid, 1. o.) Annak ellenére ugyanis, hogy napjainkra „véget ért az amerikai évszázad korszaka”, vagyis csökkent az Egyesült Államok hegemoniája és különleges adottságaiból származó előnyei; az ország „stratégiai döntései, hatalmi pozíciói, gazdasági ereje, tudományos és technikai felkészültsége és politikai befolyása” hatással vannak az új világrend kialakulására (ibid, 1. o.).

A kérdések megválaszolásához Simai tanár négy témakörre összpontosít: az ország (1) demográfiai trendjeire és azok következményeire (vajon homogén vagy sokszínű társadalom várható-e?) (ibid, 9. o.); (2) gazdasági realitásaira és a középosztály politikájára (trumpizmus kontra bidenizmus) (ibid, 18. o.); (3) hatalmi pozícióira és lehetőségeire az átalakuló világrendben a hadsereg, a dollár és a technológia eszközeivel (ibid, 24. o.); valamint (4) szerepére a „globális fegyverkezési versenyben” és a „világ remilitarizálásában” (ibid, 67. o.). Míg az első két fejezet rövidebb lélegzetvételű, addig az utolsó kettő – Simai tanár úr szakértelmének megfelelően – igencsak terjedelmes, részletekbe menő.

Összegzésében visszakanyarodik többek közt ahhoz a könyvéhez, amelyet 1994-ben adott ki az Egyesült Államok Békekutató Intézete, s mely az 1990-es évek elején a világrend jövőjéről íródott. Az ebből átvett idézetek párhuzamba állítják az ide választásokat megnyerő (elnök) kormányzat stratégiáját az akkori kormányzatéval: bár mindkettő politikai konszenzuson nyugvó, általános elveken alapuló

stratégiai érdekeket takar, ezek végrehajtása másképp kell, hogy történjen most, egy „egyre inkább többpólusú világban”, mint a múltban (ibid., 97. o.). Ekképpen kétségtelen – ahogyan Simai tanár úr az elemzése végén megfogalmazza –, hogy az „Egyesült Államok ismét történelmi fordulóponthoz érkezett” (ibid., 103. o.).

Befejezés

Simai Mihály professzor az egyik legkedvesebb, -figyelmesebb és -jóságosabb kollégája az egyetemi Világgazdasági Tanszéknek (és minden bizonnyal az akadémiai Világgazdasági Intézetnek is), mindenkit tisztelettel és egyenrangú partnerként kezel. Élelétésánál talán csak szerénysége kiemelkedőbb, pedig a legkiválóbb hazai világgazdasági szakértők egyike, aki ráadásul nemzetközi elismertségnek is örvend. Ezt támasztják alá a neki ítelt kitüntetések, mint például a Közgazdászdió 1975-ben, a Magyar Köztársaság Zászlórendje 1990-ben, a Meritorious Service Award (ENSZ) 1995-ben, a Széchenyi-díj 2007-ben vagy legutóbb a Magyar Érdemrend Középkereszt polgári tagozat 2022-ben (Magyar Tudományos Akadémia é.n.). Munkásságát a mai napig egy olyan belső motor, a tudásmegosztás, a jóakarás és a felfedezés örömeinek elegye hajtja, amely mindannyiunkat jobbra, többre sarkall.

Simai tanár úr nemrég megjelent, online hozzáférhető tanulmányában – mely terjedelmét tekintve könyvnek is megfelelő olvasmány – a rá jellemző bölcsességgel nyújt átfogó képet arról a négy témakörrel, amelyek az Egyesült Államok külpolitikai stratégiáját befolyásolják a globális hatalmi versenyben, kiváltképp az idej (al)elnökválasztás tekintetében. A tőle megszokott közérthető nyelvezettel, lényegretörően, de részletes alaposággal ír. A mű akár egy behatóbb, kiterjesztett szemlélt is érdemel. Olvasását mindenkinek szeretettel, szívből ajánlom!

Sejla Almadi

MIHÁLY SIMAI: A HISTORICAL TURNING

POINT?
Simple Review

Introduction

Mihály Simai (born: Budapest, 04.04.1930) emeritus research professor, university professor,

senior consultant (Hungarian Academy of Sciences n.d.). In 1952, after graduating from the Hungarian University of Economics, he joined the Department of International Economic and Political Studies (today Corvinus University of Budapest, Department of World Economy) as a teaching assistant. In parallel, he performed expert work several times, for example at the UN or at the World Economic Research Institute of the Hungarian Academy of Sciences (today HUN-REN Economic and Regional Science Research Center, World Economic Institute). Despite this, he has remained a “part-time professor” of his alma mater, a university professor appointed over time (Simai in Urbán Mező 2019). “Today, I am not only the oldest employee of this institute [department], but also of the university. There is no one else at the university among those who joined the then Hungarian University of Economics in 1952.” – stated in this regard in 2019 (p. 15).

Review

Professor Simai’s field of expertise is therefore the world economy both at the university and at the academy. In accordance with this, and in connection with the 60th presidential and vice presidential elections of the United States, the academy have published the professor’s latest, 104-page workshop study in September of this year (2024): *Historical Turning Point? The Position and Path of the United States in the Global System before the Quarter-Millennium Anniversary of its Founding*. Although the work contains technical words characteristic of the world economy and assumes proficiency in it, prof. Simai writes in a comprehensible, explanatory style, and his precise footnotes make it possible to research the topic and supplement-expand knowledge.

The situation analysis was prompted by changes of historical significance in the 21st century that characterized the internal relations of the United States (Simai 2024, p. 1). These changes have an impact on the social image of the country, the traditional factors of its strength (i.e. human, material, military) and the ability to enforce them. And how all of this affects not only the future of the country and its international role, but ultimately the “international system” as well, in his study, prof. Simai explores whether the 248th year of the founding of the United States, during this year’s (vice) presidential election, reached a historical

turning point in the global power competition: (1) What foreign policy strategy will it follow, especially regarding the war in Ukraine, and its conflict relationship with Russia and China? (2) “To what extent can the new government change the intellectual and ideological architecture that guides its policies, actions and reactions on the international stage?” (ibid, p. 1) Despite the fact that “the era of the American century has come to an end”, that is, the hegemony of the United States and its advantages derived from its special features have decreased; the country’s “strategic decisions, positions of power, economic strength, scientific and technical preparedness and political influence” have an impact on the development of the new world order (ibid, p. 1).

To answer these questions, prof. Simai focuses on four topics: the country’s (1) demographic trends and their consequences (is a homogeneous or diverse society expected?) (ibid, p. 9); (2) economic realities and the politics of the middle class (Trumpism vs. Bidenism) (ibid, p. 18); (3) power positions and opportunities in the changing world order through the means of the military, the dollar and technology (ibid, p. 24); and (4) role in the “global arms race” and “remilitarization of the world” (ibid, p. 67). While the first two chapters are shorter, the last two – in line with prof. Simai’s expertise – are quite voluminous and detailed.

In his summary, he returns to, among other things, the book published by the United States Peace Research Institute in 1994, which was written in the early 1990s about the future of the world order. The quotes taken from it parallel the strategy of the government that won this year’s presidential elections with the government at that time: although both cover strategic interests based on political consensus and general principles, their implementation must be done differently now, in an “increasingly multipolar world” than in the past (ibid, p. 97). Thus, there is no doubt – as prof. Simai puts it at the end of his analysis – that “the United States has once again reached a historical turning point” (ibid, p. 103).

Conclusion

Professor Mihály Simai is one of the nicest, most attentive and kind-hearted colleagues of the university Department of World Economy (and certainly also of the academic Institute of World Economy), he treats everyone with respect and as

an equal partner. Perhaps only his modesty is more outstanding than his insight, even though he is one of the best domestic global economic experts, who also enjoys international recognition. This is supported by the honors awarded to him, such as the Economist Award in 1975, the Order of the Banner of the Hungarian Republic in 1990, the Meritorious Service Award (ENSZ) in 1995, the Széchenyi Award in 2007 or, most recently, the Hungarian Order of Merit Middle Cross civilian section in 2022 (Hungarian Academy of Sciences n.d.). To this day, his work is driven by an internal engine, a mixture of knowledge sharing, goodwill and the joy of discovery, which spurs us all to the right and to more.

In his recently published study, which is available online – which, given its length, is also suitable for reading as a book – with his characteristic wisdom, prof. Simai provides a comprehensive picture of the four topics that influence the foreign policy strategy of the United States in the global competition for power, especially with regard to this year’s (vice) presidential election. He writes in his usual easy-to-understand language, to the point, but with detailed thoroughness. The work even deserves a more in-depth, extended review. I wholeheartedly recommend reading it to everyone!

Irodalomjegyzék

- Magyar Tudományos Akadémia é.n. *Az MTA köztestületének tagjai. Simai Mihály.* https://mta.hu/koztestuleti_tagok?PersonId=19453
- Simai Mihály 1994 *The Future of Global Governance, Managing Risk and Change in the International System.* United States: Institute of Peace, Washington DC.
- Simai Mihály 2024 *Történelmi fordulópont? Az Egyesült Államok helyzete és útválasztása a globális rendszerben alapításának negyedévezredes évfordulója előtt.* Budapest: HUNREN Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont, Világgazdasági Intézet. *Műhelytanulmányok, 152* (2024. szeptember), 1-102. https://vgi.krtk.hu/wp-content/uploads/2024/10/Simai_MT_152.pdf
- Urbánne Mező Julianna: Interjú Simai Mihálylyal (2019). In Almadi Sejla – Kollai István (szerk.) 2019 *Változó világ, változó világgazdaságtan. A Világgazdasági Intézet 70 éves fennállása alkalmából*, pp. 15–25. Budapesti Corvinus Egyetem, Világgazdasági Intézet.